Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 021.8.2025

z dnia 27 sierpnia 2025 roku

Regulamin realizacji Programu „Opieka wytchnieniowa" dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025 – opieka dzienna w miejscu zamieszkania Osoby z niepełnosprawnością w Gminie Walce

Program będzie realizowany zgodnie ze złożonym i zaakceptowanym przez Opolski Urząd Wojewódzki wnioskiem Gminy Walce na środki finansowe z Programu. Program „Opieka wytchnieniowa" dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025" finansowany jest ze środków Funduszu Solidarnościowego.

I. Słowniczek

- **Program** – Program Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Program „Opieka wytchnieniowa" dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025", finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego:

  https://www.gov.pl/web/uw-opolski/opieka-wytchnieniowa-dla-jednostek-samorzadu-terytorialnego--edycja-2025

- **Usługi opieki wytchnieniowej** – zwane dalej „usługami", są świadczone **w formie pobytu dziennego za uprzednią zgodą gminy w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością** na rzecz członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobą z niepełnosprawnością, będących mieszkańcami gminy Walce. W pierwszej kolejności Realizator uwzględnia potrzeby członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobą z niepełnosprawnością, która stale przebywa w domu i nie korzysta np. z ośrodka wsparcia, z placówek pobytu całodobowego, ze środowiskowego domu samopomocy, z dziennego domu pomocy, z warsztatu terapii zajęciowej lub niezatrudnionych, uczących się lub studiujących. Usługa opieki wytchnieniowej jest to uzyskanie doraźnej, czasowej pomocy tj. odciążenie od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki nad osobą z niepełnosprawnością przez zapewnienie czasowego zastępstwa w tym zakresie. Dzięki temu wsparciu, osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki nad osobą z niepełnosprawnością dysponować będą czasem, który mogą przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw życiowych. Usługi opieki wytchnieniowej mogą służyć również okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby z niepełnosprawnością w sytuacji, gdy członkowie rodzin lub opiekunowie z różnych powodów nie będą mogli wykonywać swoich obowiązków.
- **Opiekun** – osoba świadcząca usługi, spełniająca wymagania określone w rozdziale V ust. 8 Programu;
- **Uczestnik** – członek rodziny osoby z niepełnosprawnością będący opiekunem osoby z niepełnosprawnością, który uzyskał w ramach Programu usługi opieki wytchnieniowej, szczegółowo określony w rozdziale IV Programu – działający osobiście.
- **Realizator** – Gmina Walce/Ośrodek Pomocy Społecznej w Walcach ul. Zamkowa 87; 47-344 Walce.

II. Zakres podmiotowy Programu

1. Uczestnikami Programu będą mieszkańcy gminy Walce, osoby dorosłe:

- Członek rodziny Osoby z niepełnosprawnością, za których uznaje się wstępnych oraz zstępnych, krewnych w linii bocznej, małżonka, wstępnych oraz zstępnych małżonka, krewnych w linii bocznej małżonka, zięcia, synową, macochę, ojczyma oraz osobę pozostającą we wspólnym pożyciu, a także osobę pozostającą w stosunku przysposobienia z Osobą z niepełnosprawnością.
- Opiekun osoby z niepełnosprawnością, za którego uznaje się opiekuna sprawującego bezpośrednią opiekę nad osobą posiadającą orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

2. Usługi opieki wytchnieniowej zapewnią uczestnikom wsparcie w formie zastępstwa i zabezpieczą potrzeby nad osobą z niepełnosprawnością.

3. Zakres czynności będzie dostosowany do indywidualnych potrzeb Uczestnika w ramach czynności wynikających z **karty zgłoszenia do Programu (załącznik nr 1 do Regulaminu), karty zakresu czynności oraz przy uwzględnieniu zgody osoby na wykonywanie tych czynności.**

4. Liczba miejsc w Programie jest ograniczona. Realizator będzie uwzględniał również potrzeby członków rodzin i opiekunów osób z niepełnosprawnościami, którzy nie mają możliwości korzystania ze wsparcia innych osób. W przypadku większej liczby chętnych osób, decydować będzie kolejność zgłoszeń (data wpływu dokumentacji naboru), przy uwzględnieniu potrzeb członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobą z niepełnosprawnością.
W przypadku rezygnacji Uczestnika z Programu lub innego zdarzenia losowego wprowadzony zostanie nowy Uczestnik z listy rezerwowej, spełniającej kryteria określone w części IV Programu.

5. Uczestnik nie ponosi odpłatności za usługi opieki wytchnieniowej.

6. Realizator nie ponosi kosztów związanych z zapewnieniem wyżywienia osoby z niepełnosprawnością.

7. Opiekunem mogą zostać osoby spełniający poniższe kryteria:

- osoby niebędące członkami rodziny osoby z niepełnosprawnością, opiekunami osoby z niepełnosprawnością lub osobami faktycznie zamieszkującymi razem z osobą z niepełnosprawnością, która:

    1) posiadają dokument potwierdzający uzyskanie kwalifikacji w zawodzie: asystent osoby niepełnosprawnej, pielęgniarka, siostra PCK, opiekun osoby starszej, opiekun medyczny, pedagog, psycholog, terapeuta zajęciowy, fizjoterapeuta lub, za zgodą realizatora Programu, w innych zawodach i specjalnościach o charakterze medycznym lub opiekuńczym, lub

    2) posiadają co najmniej 6-miesięczne, udokumentowane doświadczenie w udzielaniu bezpośredniej pomocy osobom z niepełnosprawnościami, np. doświadczenie zawodowe, doświadczenie w udzielaniu wsparcia osobom z niepełnosprawnościami w formie wolontariatu, lub

    3) zostaną wskazane przez Uczestnika Programu w Karcie zgłoszenia do Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025, której wzór stanowi załącznik nr 1 do Regulaminu.

Posiadanie doświadczenia, o którym mowa w pkt 2, może zostać udokumentowane pisemnym oświadczeniem podmiotu, który zlecał udzielanie bezpośredniej pomocy osobom

z niepełnosprawnościami. Podmiotem tym może być również osoba fizyczna (a więc nie tylko osoba prawna, czy jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej), która zleciła udzielenie bezpośredniej pomocy osobie z niepełnosprawnością. Ocena posiadania przez osobę doświadczenia w udzielaniu bezpośredniej pomocy osobom z niepełnosprawnościami należy do realizatora Programu.

III. Limity godzin

1. W ramach objęcia wsparciem usługą, limit godzin usług na 1 Uczestnika wynosi d**o 240 godzin łącznie** na 1 Uczestnika dla usługi opieki wytchnieniowej świadczonej w ramach pobytu dziennego.
2. Maksymalna długość **nieprzerwanego** świadczenia usługi opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego wynosi 12 godzin dla jednego uczestnika Programu.
3. Usługi opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego mogą być świadczone **w godzinach 6.00-22.00.**
4. W przypadku wyczerpania limitu miejsc i środków finansowych, jakie posiada Realizator ilość dób opieki wytchnieniowej przyznanych w ramach programu może zostać zmniejszony.

IV. Zakres i realizacja

1. Usługi zapewnią uczestnikom wsparcie w formie zastępstwa i zabezpieczą potrzeby nad osobą z niepełnosprawnością **w miejscu ich zamieszkania.**
2. Uczestnik ma możliwość wskazania opiekuna, realizującego usługę,
3. Obowiązkiem Uczestnika jest dostarczenie Realizatorowi po realizacji usługi wypełnionej karty realizacji usług Programu – załącznik nr 6 do niniejszego Regulaminu.
4. W przypadku, kiedy Uczestnik wskaże w Karcie zgłoszenia do Programu „Opieka wytchnieniowa" dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025 opiekuna realizującego usługę to Realizator Programu nawiąże na swoje potrzeby stosowną umowę.
5. Aktywna infekcja Osoby z niepełnosprawnością, wyklucza świadczenie usług.
6. Maksymalna długość świadczenia usługi opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego za uprzednią zgodą gminy w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością wynosi 240 godzin dla jednej osoby z niepełnosprawnością.
7. Realizator odmówi realizowania usług:

- w sytuacjach zagrażających zdrowiu lub życiu Osoby z niepełnosprawnością;
- w sytuacjach, w których okoliczności wskazują na możliwość wywołania szkody osobom trzecim lub łamania przepisów prawa;
- na rzecz osób trzecich, np. innych (poza Osobą z niepełnosprawnością), członków rodziny Uczestnika.

V. Rekrutacja

1. **<u>Opiekun osoby z niepełnosprawnością (Uczestnik), ubiegający się o udział w Programie wypełnia i składa dokumenty rekrutacyjne:</u>**

- Załącznik nr 1 do Regulaminu – Karta zgłoszenia do Programu;
- Załącznik nr 2 do Regulaminu – Oświadczenie osoby ubiegającej się o przyznanie usług opieki wytchnieniowej;
- Załącznik nr 3 do Regulaminu - Oświadczenie wskazanie osoby - Opiekuna realizującego usługę opieki wytchnieniowej (JEŚLI DOTYCZY);

- Kopię aktualnego orzeczenia o niepełnosprawności;
- Kopię postanowienia sądu rodzinnego o ustanowieniu Opiekuna prawnego lub kuratora w przypadku, gdy osoba z niepełnosprawnością jest całkowicie lub częściowo ubezwłasnowolniona (JEŚLI DOTYCZY);
- Załącznik nr 4 do Regulaminu – klauzula RODO dla Uczestnika (Opiekun osoby z niepełnosprawnością oraz, jeśli dotyczy Osoba z niepełnosprawnością).

2. Dokumenty rekrutacyjne należy:
- wypełnić w sposób czytelny, w języku polskim, odręcznie lub komputerowy,
- wypełnić wszystkie pola w wymaganych załącznikach,
- podpisać we wszystkich wskazanych polach odręcznie.

Dokumenty wysłane profilem zaufanym uważa się za podpisane gdy zostały podpisane podpisem zaufanym i wysłane z profilu zaufanego Uczestnika.

3. Wymagane dokumenty można złożyć w dogodnej dla siebie formie:
- osobiście - w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej w Walcach ul Zamkowa 87; 47-344 Walce;
- pocztą tradycyjną - na adres: Ośrodek Pomocy Społecznej w Walcach ul. Zamkowa 87; 47-344 Walce;
- elektronicznie - przez ePUAP / e-Doręczenia - na adres Ośrodka Pomocy Społecznej w Walcach.

4. Złożone dokumenty nie podlegają zwrotowi i stanowią dokumentację Programu.

5. Realizator zastrzega, że złożenie dokumentów rekrutacyjnych nie oznacza przyjęcia do Programu.

6. Dokumenty rekrutacyjne mogą zostać dodatkowo weryfikowane pod kątem zgodności z kryteriami Programu przez pracowników Realizatora – Ośrodka Pomocy Społecznej w Walcach.

7. O przyjęciu do Programu decyduje spełnienie kryteriów formalnych, wymienionych w rozdziale w części IV i V Programu oraz limit miejsc/godzin, jakie posiada Realizator.

8. W przypadku większej liczby chętnych osób, decydować będzie kolejność zgłoszeń (data wpływu kompletnej dokumentacji rekrutacyjnej) z uwzględnieniem potrzeb Uczestnika.

9. Informację o zakwalifikowaniu się do Programu Realizator przekazuje Uczestnikowi pisemnie bądź innej formie ustalonej z Uczestnikiem.

10. Realizacja usług następuje nie wcześniej niż po otrzymaniu informacji o zakwalifikowaniu (pkt. 9) i podpisaniu przez Uczestnika Potwierdzenia Uczestnictwa (Załącznik nr 5 do Regulaminu).

11. Realizator prowadzi rekrutację w **terminie od 27 sierpnia 2025 r. do 15 grudnia 2025 r.** lub wyczerpania limitu dostępnych świadczeń.

VI. Organizacja usług

1. Usługi będą realizowane zgodnie z Programem.

2. W celu zapewnienia należytego świadczenia usług, realizator zatrudni osoby, z których każda spełnia wymogi określone w rozdziale V Programu.

3. Po zakończeniu rekrutacji, Realizator zatrudni bezpośrednio opiekunów wskazanych przez Uczestnika, na warunkach określonych w Programie.

4. Uczestnicy, którzy do realizacji usług nie wskazali Opiekuna (nie wypełnili Załącznika nr 3 do Regulaminu – Oświadczenie wskazanie osoby opiekuna do opieki wytchnieniowej), będą oczekiwać na dobór Opiekuna przez Realizatora.

5. W przypadku braku możliwości realizacji usług, realizator zobowiązany jest niezwłocznie poinformować o tym fakcie Uczestnika.
6. Uczestnik może kontaktować się z Realizatorem w dogodnej dla siebie formie:
   - telefonicznej: 77 466 06 60;
   - wiadomości e-mail: ops@opswalce.pl;
   - osobistej: Ośrodek Pomocy Społecznej w Walcach ul. Zamkowa 87; 47-344 Walce.
7. Realizator nie ponosi odpowiedzialności za ewentualne szkody powstałe w trakcie świadczenia usług, które wynikają z działania osób trzecich, niezatrudnionych w celu świadczenia usług.
8. Realizator przekazuje Opiekunowi Karty realizacji usług stanowiące Załącznik nr 6 do Regulaminu Zał. Nr 8 do Programu - karta realizacji usług.
9. Potwierdzeniem realizacji usługi jest złożenie podpisu przez Uczestnika na Karcie realizacji usług, każdorazowo, każdego dnia po zakończeniu usługi.
10. W przypadku odmowy podpisania Karty realizacji usług, Uczestnik zobowiązany jest podać uzasadniony powód odmowy. Odmowa podpisania i powód odmowy odnotowywane są przez Opiekuna w Karcie realizacji usług.
11. Karty realizacji usług, Opiekun przekazuje Realizatorowi w terminie do 5 dni roboczych każdego miesiąca, po jego zakończeniu.
12. Maksymalna długość świadczenia usługi opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego za uprzednią zgodą gminy w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością wynosi 240 godzin dla jednej osoby z niepełnosprawnością.
13. Realizator i/lub Opiekun odmówi realizowania usług:
    - w sytuacjach zagrażających zdrowiu lub życiu osoby z niepełnosprawnością, Opiekuna;
    - w sytuacjach, w których okoliczności wskazują na możliwość wywołania szkody osobom trzecim lub łamania przepisów prawa;
    - na rzecz osób trzecich, np. innych (poza osobą z niepełnosprawnością), członków rodziny Uczestnika.

VII. Sposób realizacji usługi

1. Usługi polegają na współpracy oraz wzajemnym szacunku Osoby z niepełnosprawnością i Opiekuna.
2. Świadcząc usługi Realizator i Opiekun kierują się zasadami:

- akceptacji – oparta na zasadach tolerancji, poszanowania godności, swobody wyboru, wartości i celów życiowych Osoby z niepełnosprawnością;
- indywidualizacji – podmiotowe podejście do Osoby z niepełnosprawnością, jej niepowtarzalnej osobowości, z prawami i potrzebami;
- poufności – respektowanie prywatności tj. nieujawniania informacji przekazanych przez Uczestnika i/lub Osoby z niepełnosprawnością, również członkom najbliższej rodziny, oraz bez wiedzy i zgody Uczestnika/Osoby z niepełnosprawnością pozyskiwanie informacji na temat Uczestnika/Osoby z niepełnosprawnością od osób trzecich, w tym rodziny (z wyłączeniem sytuacji wynikających z obowiązujących przepisów prawa);
- prawo do samostanowienia – prawo do wolności i odpowiedzialności za swoje życie (z wyłączeniem sytuacji wymagających ratowania zdrowia i życia osoby z niepełnosprawnością);
- neutralności – zachowanie bezstronne i niewyrażające ocen; usługi realizowane są niezależnie od poglądów i postaw Opiekuna i Uczestników; wykonaniu usługi

zawsze przyświeca jej cel, niezależnie od przekonań politycznych, religijnych, ideologicznych itp.

3. Opiekun nie podejmuje decyzji za osobę z niepełnosprawnością, jego/jej celem jest jedynie wspieranie lub pomoc w realizacji osobistych zamiarów.
4. W przypadku niezrozumienia zadania, Opiekun jasno komunikuje swoje wątpliwości z Uczestnikiem/Osobą z niepełnosprawnością.
5. Zachowania Opiekuna niedopuszczalne w stosunku do osoby z niepełnosprawnością:

- stosowanie przemocy (szturchanie, popychanie, rzucanie przedmiotami);
- podnoszenie głosu;
- stosowanie obraźliwych i wulgarnych zwrotów;
- zachowania przekraczające granicę strefy intymnej;
- stosowanie przemocy słownej (wyśmiewanie, ironizowanie, przedrzeźnianie itp.).

6. Opiekun realizuje usługi wyłącznie na rzecz Uczestnika/Osoby z niepełnosprawnością i wskutek jego/ich decyzji, a nie dla poszczególnych członków rodziny Uczestnika/Osoby z niepełnosprawnością.
7. Opiekun w tym samym czasie może wspierać tylko jednego Uczestnika/Osobę z niepełnosprawnością.
8. Zakres świadczonych usług powinien być uzależniony od osobistej sytuacji Uczestnika i osoby z uwzględnieniem stopnia i rodzaju niepełnosprawności.
9. Opiekun zobowiązany jest do informowania o swojej nieobecności Realizatora i Uczestnika.
10. Usługi są realizowane zgodnie z harmonogramem ustalonym pomiędzy Opiekunem a Uczestnikiem.
11. W prowadzeniu gospodarstwa domowego Opiekun wspiera wyłącznie Osobę z niepełnosprawnością w ramach zastępstwa za Uczestnika.
12. Wsparcie w sprzątaniu wykonywane jest przy użyciu materiałów i środków czystości Uczestnika. Usługa nie obejmuje wsparcia w: gruntownym sprzątaniu mieszkania (m.in. sprzątania po remontach), myciu lamp wiszących i żyrandoli, mycia klatki schodowej, myciu krat i rolet zewnętrznych, trzepaniu i praniu dywanów, chodników dywanowych, sprzątaniu balkonów, tarasów, ogródków, pracach sezonowych (m.in. zagrabiania liści, odśnieżania).
13. Jeżeli czynności polegające na wsparciu w przemieszczaniu się, wsparciu w komunikacji z otoczeniem wymagają użycia specjalistycznego sprzętu (np. podnośnik, wózek, balkonik, schodołaz, sprzęt do komunikacji alternatywnej itp.), zapewnienie go jest obowiązkiem Uczestnika.
14. Aktywna infekcja Opiekuna lub Osoby z niepełnosprawnością, wyklucza świadczenie usług.
15. W przypadku usług wymagających wysiłku fizycznego (w tym związanych z pielęgnacją, zmianą pozycji ciała i przemieszczaniem się), ma zastosowanie Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2000 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy ręcznych pracach transportowych oraz innych pracach związanych z wysiłkiem fizycznym (Rozdział 3 - Ręczne przemieszczanie przedmiotów przez jednego pracownika od § 13).

VIII. Prawa i obowiązki Uczestnika

1. Uczestnik ma prawo do:

- korzystania z opieki wytchnieniowej w zakresie wynikającym z Programu;

- wymagania od Opiekuna zachowania poufności w zakresie informacji o sytuacji zdrowotnej, życiowej i materialnej swojej i członków rodziny;
- wymagania od Opiekuna niepalenia tytoniu w miejscu świadczenia usługi, zachowania trzeźwości oraz niewprowadzania do mieszkania uczestnika osób nieupoważnionych oraz zwierząt;
- zgłoszenia potrzeby zmiany Opiekuna;
- Kontaktu z Realizatorem zadania.

2. Uczestnik zobowiązany jest do:
- przestrzegania Regulaminu;
- traktowania Opiekuna z szacunkiem, z zachowaniem form grzecznościowych i zasad kultury osobistej;
- nieprzekraczania granic prywatności w relacjach z Opiekunem oraz niewykorzystywania relacji z opiekunem do realizacji własnych interesów;
- podpisywania Karty realizacji usługi, każdego dnia po zakończeniu usługi;
- w sytuacji posiadania zwierzęcia domowego – posiadania aktualnego świadectwa szczepienia (o ile jest wymagane np. psy, koty) oraz zapewnienia Opiekunowi możliwości bezpiecznych warunków pracy np. zamknięcie zwierzęcia w innym pomieszczeniu (w szczególności, gdy zwierzę przejawia agresywne zachowania lub inne uniemożliwiające wykonanie usług);
- bezzwłocznego informowania Opiekuna lub realizatora o wszelkich planowanych i nieplanowanych sytuacjach, mających wpływ na termin i sposób świadczenia usługi;
- zgłaszania Realizatorowi każdej zmiany danych zawartych w Karcie zgłoszenia do Programu.

3. Osoba z niepełnosprawnością powinna zachować trzeźwość w trakcie realizacji usług.
4. Osoba z niepełnosprawnością nie powinna palić tytoniu w obecności Opiekuna, jeśli nie wyrazi on/ona na to zgody.
5. Uczestnik powinien zapewnić opiekunowi dostęp do bieżącej wody w celu umycia rąk oraz umożliwić korzystanie z toalety.
6. Zachowania osoby z niepełnosprawnością niedopuszczalne w stosunku do Opiekuna:
- stosowanie przemocy (szturchanie, popychanie, rzucanie przedmiotami itp.);
- stosowanie obraźliwych i wulgarnych zwrotów;
- zachowania przekraczające granicę strefy intymnej;
- wymuszania na Opiekunie czynności wykraczającej poza zakres i wymiar usług określonych Programem;

7. Uczestnik powinien, o ile jest to możliwe, zapewnić, aby członkowie jego rodziny (szczególnie z nim zamieszkujący):

- utrzymywali czystość wspólnie użytkowanych sprzętów, pomieszczeń oraz urządzeń np. kuchni, łazienki, naczyń stołowych itp.;
- umożliwili Opiekunowi wykonywanie pracy, zgodnie z zakresem czynności;
- traktowali Opiekuna z należytym szacunkiem i z zachowaniem form grzecznościowych;
- podczas wykonywania pracy przez Opiekuna powstrzymali się od palenia tytoniu i spożywania alkoholu w pomieszczeniach, w których świadczona jest usługa.

Załączniki do Regulaminu:

- Załącznik nr 1 do Regulaminu – Karta zgłoszenia do Programu;
- Załącznik nr 2 do Regulaminu – Oświadczenie osoby ubiegającej się o przyznanie usług opieki wytchnieniowej;

- Załącznik nr 3 do Regulaminu - Oświadczenie wskazanie osoby Opiekuna do opieki wytchnieniowej;
- Załącznik nr 4 do Regulaminu – klauzula RODO dla Uczestnika i Osoby z niepełnosprawnością;
- Załącznik nr 5 do Regulaminu - Potwierdzenie uczestnictwa;
- Załącznik nr 6 do Regulaminu - Karta realizacji usług;
- Załącznik nr 7 do Regulaminu - Program „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego w gminie Walce – edycja 2025.